

WERKGROEP : LIBELLEN - ODONATA / waarnemingen 2009**Doel**

Het centraliseren van alle informatie met betrekking tot waarnemingen van LIBELLEN in de natuurgebieden Waasland-Noord en dicht bij huis ... in de gemeenten SINT GILLIS-WAAS en STEKENE; deze gegevens jaarlijks kenbaar maken in de werkgroep natuurstudie onder de vorm van een jaarverslag.

In een eerste stadium willen we vooral weten welke libellen in de natuurgebieden Waasland-Noord voorkomen; in een volgend stadium kunnen we de gegevens vergelijken en verder uitdiepen.

Waarnemingen 2009

Voor het tweede jaar op rij, werden de libellenwaarnemingen verzameld.

Door een zevental waarnemers werden tijdens de vliegperiode **april-oktober 2009**, **302** losse waarnemingen doorgegeven.

De eerste waarneming op **19 april 2009 – vuurjuffer**, de laatste waarneming op **23 oktober 2009 – blauwe glazenmaker**.

In totaal **21** verschillende soorten libellen waarvan **9** soorten 'juffers' en **12** soorten 'echte libellen'

JUFFERS**PANTSERJUFFERS – LESTIDAE**○ **pantserjuffers**

Houtpantserjuffer – Lestes viridis

WATERJUFFERS – COENAGRIONIDAE

Lantaarntje – Ischnura elegans

○ **watersnuffels**

Watersnuffel – Enallagma cyathigerum

○ **waterjuffers**

Azuurwaterjuffer – Coenagrion puella

Variabele waterjuffer – Coenagrion pulchellum

- **roodoogjuffers**
 - Grote roodoogjuffer – Erythromma najas
 - Kleine roodoogjuffer – Erythromma viridulum
 - Kanaaljuffer – Cercion lindenii
- **vuurjuffers**
 - Vuurjuffer – Pyrrhosoma nymphula

ECHTE LIBELLEN

GLAZENMAKERS – AESHNIDAE

- **glazenmakers**
 - Paardenbijter – Aeshna mixta
 - Vroege glazenmaker – Aeshna isoceles
 - Bruine glazenmaker – Aeshna grandis
 - Blauwe glazenmaker – Aeshna cyanea
- **keizerlibellen**
 - Grote keizerlibel – Anax imperator

KORENBOUTEN – LIBELLULIDAE

- **korenbouten**
 - Viervlek – Libellula quadrimaculata
 - Platbuik – Libellula depressa
- **oeverlibellen**
 - Gewone oeverlibel – Orthetrum cancellatum
- **heidelibellen**
 - Bloedrode heidelibel – Sympetrum sanguineum
 - Bruinrode heidelibel – Sympetrum striolatum
 - Steenrode heidelibel – Sympetrum vulgatum
- **vuurlibellen**
 - Vuurlibel – Crocothemis erythraea

De waarnemingen situeren zich in onze natuurgebieden en enkele privé-adressen :

- ✓ **KREKEN VAN SALEGHEM**
 - Karnemelkputten – ES7876
 - Rietlandstraat – ES7976
 - Kreekputten – ES7977
 - Panneweel – ES7977
 - D'Eilanden – ES7977
 - Oostbroekmeersen – ES8077
 - Sint-Jacobsgat – ES8077
 - Sint-Jacobsstraat – ES8177

- ✓ **KIELDRECHTSE WATERGANG**
 - Polderstraat – ES7980
- ✓ **GROTE GEULE** – ES8181
- ✓ **STEENGELAAG**
 - Hooilandje – grote vijver – ES7372
 - Jongste kleiput – ES7373
- ✓ **STROPERSBOS**
 - Linie – ES7577
- ✓ **PRIVE ADRESSEN**
 - STEKENE : Bormte 24 – ES7272
 - SINT GILLIS-WAAS : Broekstraat 1 – ES7875

Conclusie

Het aantal doorgegeven waarnemingen is meer dan verdubbeld, waardoor we een betere kijk krijgen op het 'voorkomen van Libellen' in onze regio.

Het aantal 'plaatsen' is ook vermeerderd, al is 90% van de waarnemingen afkomstig van 4 gebieden; Kreekputten/Panneweel, Sint-Jacobsgat, Steengelaag en Bormte 24. Voorstel om in 2010 van start te gaan met het lopen van een 'vaste route' in deze gebieden volgens 'handleiding Landelijk Meetnet Libellen'.

Dit jaar zijn we ook aandachtiger geworden voor de verschillende soorten 'blauwe juffers', zo stelden we in het Steengelaag vast dat er niet alleen 'azuurwaterjuffer' aanwezig is, maar ook '**watersnuffel**' en éénmalig werd '**kanaaljuffer**' waargenomen.

Alle doorgegeven waarnemingen staan los van waarnemingen.be; misschien moeten we overwegen om in 2010 ook deze gegevens op te vragen en te integreren in ons jaarverslag.

OVERZICHT SOORTEN – PLAATSEN

		ES7372 - STEENGELAAG	ES7373 - STEENGELAAG	ES7577 - STROPERSBOS LINIE	ES7876 - KARNEMELKPUTTEN	ES7976 - RIETLANDSTRAAT	ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL	ES7980 - POLDERSTRAAT	ES8077 - SINT JACOBSGAT	ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT	ES8181 - GROTE GEULE	ES7272 - ST-BORMTE 24	ES7875 - SGW-BROEKSTRAAT 1	aantal waarnemingen
Houtpantserjuffer	<i>Lestes viridis</i>	x	x				x		x			x		14
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	x	x			x	x		x	x	x	x		58
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>	x	x											13
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>	x	x		x		x		x	x	x	x	x	50
Variabele waterjuffer	<i>Coenagrion pulchellum</i>						x		x					10
Grote roodoogjuffer	<i>Erythromma najas</i>						x		x	x	x			9
Kleine roodoogjuffer	<i>Erythromma viridulum</i>	x	x				x					x		14
Kanaaljuffer	<i>Cercion lindenii</i>	x												1
Vuurjuffer	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>	x	x				x		x	x		x	x	18

		ES7372 - STEENGELAAG	ES7373 - STEENGELAAG	ES7577 - STROPERSBOS LINIE	ES7876 - KARNEMELKPUTTEN	ES7976 - RIETLANDSTRAAT	ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL	ES7980 - POLDERSTRAAT	ES8077 - SINT JACOBSGAT	ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT	ES8181 - GROTE GEULE	ES7272 - ST-BORMTE 24	ES7875 - SGW-BROEKSTRAAT 1	aantal waarnemingen
Paardenbijter	<i>Aeshna mixta</i>	x	x				x					x		11
Vroege glazenmaker**	<i>Aeshna isosceles</i>						x	x	x		x	x		10
Bruine glazenmaker	<i>Aeshna grandis</i>											x		1
Blauwe glazenmaker	<i>Aeshna cyanea</i>	x										x		9
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>	x	x				x		x	x		x		10
Viervlek	<i>Libellula quadrimaculata</i>		x				x		x			x		6
Platbuik	<i>Libellula depressa</i>		x	x					x		x	x		6
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>	x	x			x	x		x	x				22
Bloedrode heidelibel	<i>Sympetrum sanguineum</i>	x			x		x		x	x		x		22
Bruinrode heidelibel	<i>Sympetrum striolatum</i>		x				x		x			x		9
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>						x		x			x		3
Vuurlibel	<i>Crocothemis erythraea</i>	x	x				x							6

waarnemers :

Dirk Baert
 Marc Bogaerts
 Hugo De Beuckeleer
 Chris De Buyzer
 Marc De Meireleir
 Jan Dhollander
 Brigitte Van Passel

foto's :

Hugo De Beuckeleer
 Brigitte Van Passel

BIJLAGE

Houtpantserjuffer *Lestes viridis*

Vliegperiode

eerste waarneming 4 juli
laatste waarneming 26 september

Waarnemingen

aantal 14
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7977 - KREEKPUTTEN-PANNEWEEL
ES8077 - SINT-JACOBSGAT

Lantaarntje *Ischnura elegans*

Vliegperiode

eerste waarneming 20 april
laatste waarneming 22 augustus

Waarnemingen

aantal 58
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7976 - RIETLANDSTRAAT
ES7977 - KREEKPUTTEN-PANNEWEEL
ES8077 - SINT JACOBSGAT
ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT
ES8181 - GROTE GEULE

Watersnuffel *Enallagma cyathigerum*

Vliegperiode

eerste waarneming 25 mei
laatste waarneming 12 september

Waarnemingen

aantal 13
plaats
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG

Azuurwaterjuffer *Coenagrion puella*

Vliegperiode

eerste waarneming 29 april
laatste waarneming 8 augustus

Waarnemingen

aantal 50
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7875 - Broekstraat SGW
ES7876 - KARNEMELKPUTTEN
ES7977 - KREEKPUTTEN-PANNEWEEL
ES8077 - SINT JACOBSGAT
ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT
ES8181 - GROTE GEULE

Variabele waterjuffer *Coenagrion pulchellum*

Vliegperiode

eerste waarneming 30 april
laatste waarneming 12 juni

Waarnemingen

aantal 10
plaats
ES7977 - KREEKPUTTEN
ES8077 - OOSTBROEKMEERSEN

Grote roodoogjuffer *Erythromma najas*

Vliegperiode

eerste waarneming 30 april
laatste waarneming 26 juni

Waarnemingen

aantal 9
plaats
ES7977 - KREEKPUTTEN
ES8077 - SINT JACOBSGAT
ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT
ES8181 - GROTE GEULE

Kleine roodoogjuffer *Erythromma viridulum*

Vliegperiode

eerste waarneming 2 juli
laatste waarneming 18 augustus

Waarnemingen

aantal 14
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7977 - KREEKPUTTEN

Kanaaljuffer *Cercion lindenii*

foto Hugo De Beuckeleer

Vliegperiode

eerste waarneming 10 juli
laatste waarneming 10 juli

Waarnemingen

aantal 1
plaats
ES7372 - STEENGELAAG

Vuurjuffer *Pyrrhosoma nymphula*

Vliegperiode

eerste waarneming
laatste waarneming

19 april
8 augustus

Waarnemingen

aantal 18

plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7875 - Broekstraat SGW
ES7977 - KREEKPUTTEN
ES8077 - SINT JACOBSGAT
ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT

Paardenbijter *Aeshna mixta*

Vliegperiode

eerste waarneming 25 juli
laatste waarneming 26 september

Waarnemingen

aantal 11
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7977 - KREEKPUTTEN

Vroege glazenmaker *Aeshna isosceles*

Vliegperiode

eerste waarneming 23 mei
laatste waarneming 25 juni

Waarnemingen

aantal 10
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7977 - KREEKPUTTEN
ES7980 - POLDERSTRAAT
ES8077 - SINT JACOBSGAT
ES8181 - GROTE GEULE

Bruine glazenmaker *Aeshna grandis*

Vliegperiode

eerste waarneming 3 juli
laatste waarneming 3 juli

Waarnemingen

aantal 1
plaats

ES7272 – Bormte 24 STEKENE

Blauwe glazenmaker *Aeshna cyanea*

Vliegperiode

eerste waarneming 25 juli
laatste waarneming 23 oktober

Waarnemingen

aantal 9
plaats

ES7272 – Bormte 24 STEKENE
ES7372 – STEENGELAAG
ES7373 – STEENGELAAG

Grote keizerlibel *Anax imperator*

Vliegperiode

eerste waarneming	28 mei
laatste waarneming	18 augustus

Waarnemingen

aantal	10
plaats	ES7272 - Bormte 24 STEKENE
	ES7372 - STEENGELAAG
	ES7373 - STEENGELAAG
	ES7977 - KREEKPUTTEN
	ES8077 - SINT JACOBSGAT
	ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT

Viervlek *Libellula quadrimaculata*

Vliegperiode

eerste waarneming	23 mei
laatste waarneming	25 juni

Waarnemingen

aantal	6
plaats	ES7272 - Bormte 24 STEKENE
	ES7373 - STEENGELAAG
	ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL
	ES8077 - SINT JACOBSGAT

Platbuik *Libellula depressa*

Vliegperiode

eerste waarneming	24 april
laatste waarneming	3 juni

Waarnemingen

aantal	6
plaats	ES7272 – Bormte 24 STEKENE
	ES7373 – STEENGELAAG
	ES7577 – STROPERSBOS (LINIE)
	ES8077 – SINT JACOBSGAT
	ES8181 – GROTE GEULE

Gewone oeverlibel *Orthetrum cancellatum*

Vliegperiode

eerste waarneming	10 mei
laatste waarneming	28 juli

Waarnemingen

aantal	22
plaats	ES7372 – STEENGELAAG
	ES7373 – STEENGELAAG
	ES7976 – RIETLANDSTRAAT
	ES7977 – KREEKPUTTEN/PANNEWEEL
	ES8077 – SINT JACOBSGAT
	ES8177 – SINT JACOBSSTRAAT

Bloedrode heidelibel *Sympetrum sanguineum*

Vliegperiode

eerste waarneming	20 juni
laatste waarneming	26 september

Waarnemingen

aantal	22
plaats	ES7272 - Bormte 24 STEKENE ES7372 - STEENGELAAG ES7876 - KARNEMELKPUTTEN ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL ES8077 - SINT JACOBSGAT ES8177 - SINT JACOBSSTRAAT

Bruinrode heidelibel *Sympetrum striolatum*

Vliegperiode

eerste waarneming	11 juli
laatste waarneming	5 september

Waarnemingen

aantal	9
plaats	ES7272 - Bormte 24 STEKENE ES7373 - STEENGELAAG ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL ES8077 - SINT JACOBSGAT

Steenrode heidelibel *Sympetrum vulgatum*

Vliegperiode

eerste waarneming 26 juli
laatste waarneming 18 augustus

Waarnemingen

aantal 3
plaats
ES7272 - Bormte 24 STEKENE
ES7977 - KREEKPUTTEN/PANNEWEEL
ES8077 - SINT JACOBSGAT

Vuurlibel *Crocothemis erythraea*

Vliegperiode

eerste waarneming 15 juli
laatste waarneming 18 augustus

Waarnemingen

aantal 6
plaats
ES7372 - STEENGELAAG
ES7373 - STEENGELAAG
ES7977 - KREEKPUTTEN